REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele
BIROURI de ANUNȚURI:
în Viena: la N. Dukes Nachf. Nux. Augenfeld & Emeric Lesner. Heinrich Schalek. A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik. În Budapesta: la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seria garmond pe o colónă 10 bani pentru o publicare. — Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seria 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXVI.

„GAZETA“ iese în fiecare di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe sése luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șese luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare, Târgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șese luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 luni 12 c., pe trei luni 6 coróne. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 2. Brașov, Vineri 3 (16) Ianuarie 1903.

Impresiunĭ din anul trecut.

Aruncând o privire asupra întâmplărilor dinăuntru în anul ce a trecut, simțim un disgust, care ne face să ne întrebăm, décă merită să mai fie înregistrate miseriile, ce le-a dat pe față cu atâta profusiune acest an în viéța și raporturile popórelor de sub oblăduirea unguréscă?

N'ar merita, dĭu, a mai perde un cuvênt de esemplu asupra campaniei, ce direct și indirect s'a purtat în pressă, în parlament și în comitate din partea nesăbuiților șoviniștĭ sub devisa, că naționalitățile trebue să fie nimicite și să fie modificată și cassată legea în care se mai găsesce o urmă despre dreptul acestor popóre de a trăi în acest stat cu limba și cultura lor proprie.

E respingătóre campania cea nouă, ce s'a pus în scenă cu atâta sgomot de către corifeii șovinismului dominant în anul 1902 în contra Șvabilor, Sașilor, Slovacilor și în contra nóstră, a Românilor, și mai este tot-odată și ridiculă, pentru că are ca țintă o curată imposibilitate. Dér totușĭ ea are o importanță, căci ne-a dovedit slăbiciunea celor ce de treidecĭ și mai bine de anĭ ostenesc și fac sforțări desperate în direcția maghiarisării, fără ca să aibă până acum decât numai resultate negative.

Cu maghiarisărĭ de nume, cu sforțarea aparatelor statistice, cu terorisărĭ și presiunĭ asupra celor dependențĭ, cu clasificărĭ și hatirurĭ volnice la împărțirea de ajutóre de stat, și cu alte multe apucăturĭ de felul acesta, nu se póte sugruma sentimentul și consciința națională a popórelor nemaghiare.

Tocmai din causa acésta, scenele ce s'au petrecut în anul trecut în dietă, în congregațiunile comitatului, prigonirile puse la cale și vaetele și amenințările pressei șoviniste maghiare sunt și rămân o viuă dovadă de slăbiciunea maghiarisatorilor și de nerealisabila țintă ce o urmăresc ei.

Le-a trebuit ce e drept celor dela cârmă, pentru-ca să țină în mai bună disposiție massele maghiare, ațițate în contra naționalităților și a Austriacilor, le-a trebuit, dicem, în ajunul încheierii pactului, să aibă un mijloc pentru a-le distrage și mulcomi, și acesta nu putea fi altul decât nutrirea patimilor șoviniste prin declarațiunĭ de pe banca ministerială, declarațiunĭ de pe fotoliul presidențial al camerei și prin discursurĭ și filipice în și afară din dietă.

Adênc întipărită va rĕmâné încă mult timp în memoria tuturor nemaghiarilor tractarea „umană și cavalerescă“, de care au avut parte în dietă în anul acesta deputații sașĭ și cei câțĭ-va deputațĭ slovacĭ, carĭ au trecut ca prin urechile acului prin retorta alegerilor „libere“ din tómna anului 1901.

Cred óre cei-ce au aranjat scenele turbulente contra unora din deputații amintițĭ, că prin acésta tendințele de maghiarisare forțată apar într'o lumina mai simpatică înaintea popórelor nemaghiare, orĭ că aceste au fost chiar câștigate pentru marea ideie a construirei „statului național maghiar“ pe ruinele dreptului lor de limbă?

Mai mare rĕtăcire, ca a crede în serios așa ceva, nicĭ c'ar puté fi pe lume? Ce să le facĭ însă acelora, carĭ vor să se amețéscă ei înșișĭ cu asemenĭ de tot false presupunerĭ și credințe? Ca cei ce prin gustarea în dose micĭ a veninului, capĕtă pasiune nestinsă de a avé tot mai mult din el, ne mai ținênd sémă de pericolul ce le amenință organismul și viața chiar — așa fac și șoviniștii maghiarĭ, s'au obicĭnuit atât de mult, cu gândul de a înghiți naționalitățile încât au început deja să delireze asupra unei Maghiarie marĭ până la Marea-négră și la Constantinopol.

In timp ce gândul lor se plimbă astfel prin norĭ, se pregătesc evenimente de mare cumpĕnă, care ar puté ușor sĕ-i deștepte curênd și fórte brusc din visurile lor bolnăviciose.

Deschiderea „Reichsrath“-ului.

Atențiunea cercurilor politice din Viena se îndreptă érășĭ asupra „Reichsrath“-ului, care se va deschide mâne. Intrebarea este, décă va succede guvernului a abate pe Cehĭ de la intenția lor de a face obstrucție.—Maj. Sa a primit în audiență pe ministrul ceh Rezek, ér guvernul încércă tot posibilul de a readuce parlamentul în stare normală, ca să pótă lucra.

Misiunea contelui Lamsdorff.

Diarului din Londra „*Times*“ i-se anunță din Paris, că urmarea călĕtoriei contelui *Lamsdorff* va fi *abordarea întregei cestiunĭ orientale*. „Times“ publică scrisórea unui diplomat, în care se dice, că introducerea reformelor în Turcia nu póte fi garantată, decât prin punerea Turciei sub control financiar european.

Alegerea de episcop al Aradului.

In ședința plenară de Lunĭ a Consistoriului din Arad, după-ce s'a făcut cunoscut actele privitóre la înalta resoluție de a se procede la o nouă alegere de episcop, s'a hotărît ca alegerea să se facă *Joi în 30 Ianuarie* (12 Februarie). In terminul prescris se va convoca sinodul electoral.

Mobilisare?

„D. T. f. U.“ din Timișóra în numĕrul sĕu de la 13 Ianuarie publică următórea scire sensațională:

„După cum se svonesce în cercurile din Viena, carĭ stau aprópe de ministeriul de externe, s'a dat ordin, conform căruia *contingentul corpului de armată 7 din Timișoră și a corpului 12 din Sibiiu să fie urcat la cifra prescrisă pentru cas de rĕsboiu*, respective *să se cheme reservele pentru a se puté face cât mai curând mobilisarea*. Corpul de armată 15 din Serajevo a primit și el un asemenea ordin. Mĕsurile acestea s'au luat în vederea turburărilor, ce se aștéptă la primăvară în Macedonia. Se dice, că pentru conducerea unei eventuale operațiunĭ, ar fi destinat F. Z. M. baron Ioan de Waldstätten.“

In legătură cu scirea foii timișorene amintim, că sĕptĕmâna trecută s'au ținut în Viena trei consilii militare, presidate de însușĭ Majestatea Sa. Despre resultatul acestor consfătuirĭ însĕ n'a transpirat în publicitate scire autentică. Foile din Budapesta ce le-am primit erĭ și adĭ, nu fac amintire că s'ar fi luat mĕsurile de carĭ vorbesce diarul german din Timișóra. Foile rusescĭ și bulgărescĭ însĕ au vorbit în timpul din urmă despre un pretins plan de împărțire a Turciei, și despre iminentele turburărĭ ce vor isbucni la primăvară în Balcanĭ, în care cas, lucru firesc, monarchia nóstră n'ar puté sĕ stee pasivă.

Cum sunt tratațĭ Ungurii în România.

(*O prețiósă mărturisire.*)

Cetitorii noștrii își vor aduce aminte că într'una din ședințele din anul trecut ale dietei, deputatul *Hegedüs* Lorant a vorbit despre Ungurii din România, afirmând că ei ar fi prigonițĭ și asupriți și nu li s'ar acorda libertățĭ ca orĭ cărui cetățean român.

— „*Bukaresti Magyar Ujság*“, diar ce apare în limba maghiară în Bucurescĭ, se ocupă într'un articol mai nou cu situația Ungurilor din România și combate afirmările deputatului Hegedüs, scriind următórele:

„Maghiarii (din România) *se pot orĭ unde grupa liber* în societățĭ. Décă nu-șĭ-au uitat limba maternă, ei pot s'o întrebuințeze și *o și întrebuințéză*. Orĭ ce serbătóre *patriotică maghiară*, ei pot s'o țină *neturburațĭ*. Ca să servim cu'n esemplu,

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Chestiunea feministă și căsĕtoria.

De Carmen Sylva.

Carmen Sylva, regina Elisabeta a României, a scos de sub tipar acum de curênd o carte interesantă sub titlul „Geflüsterte Worte“ (Cuvinte șoptite). In acéstă carte scriitórea încoronată se pronunță și asupra chestiunei feministe și a căsĕtoriei. Reproducem în traducere după „Hannoversche Zeitung“ următórele:

Chemarea femeii se numesce în natură: „A nasce“, în lumea spirituală: „A fi mamă“. Etă chiemarea femeilor! Acum însĕ femeile vor sĕșĭ dovedéscă forța creerului prin alte lucrărĭ, prin altă desvoltare a spiritului, deosebite de acelea, pe carĭ se mulțumiau mai înainte a le lăsa moștenire copiilor lor. Este un timp de transiție acesta, în care bărbații vor avé să învețe, că au tratat femeile prea din cale afară ca pe un lucru al lor și nu cu participarea necesară la hotărîrile și consiliile lor, nu cu rĕspunderea adevĕrată, care i-se cuvine femeii, ca păzitóre a familiei, pe când bărbatul trebue să fie hrănitorul aceleia. Mai târdiu se vor calma lucrurile, după ce femeile vor obține așa numitele lor drepturĭ și își vor fi făcut greșelile.... Adevĕrata sciință a femeilor nu trebue să fie așa de mare cum este de mare voința lor de a sci, spre a fi copiilor un razim spiritual, cum trebue să fie.

Regina recomandă hrana vegetariană, spre a reduce cheltuelile gospodăriei și recomandă femeilor simplicitatea cea mai mare, pentru ca bărbatul să pótă mai ușor procura mijlócele de esistență. Bărbații sunt de vină, décă nevestele lor au devenit așa cum sunt, și femeile sunt de vină, décă bărbații nu le mai pot mulțumi.

Ce fisionomie ar avé lucrurile acolo, unde femeile civilisate ar purta adevĕratul regim al iubirei, armoniei și abnegației? O mare descoperire asupra femeii conțin cuvintele lui Nietzsche: „Sentimentul cu adevĕrat bărbătesc al disprețuirei de sine!“ Acesta este un sentiment, care póte să rĕmână strein femeii. Trebue să fie nisce împrejurărĭ estra-ordinare, pentru-ca să învețe o femeie a-se disprețui pe sine. Femeile ar trebui să fie conscienta de situația lor înaltă și *în loc să voiéscă a fi egale cu bărbații, să stea în tot-déuna d'asupra lor.*

Bărbatul are instinctul, de a respecta pe femeie în mama sa, adesea în soția sa, în fiica sa, în sora sa séu în ființa care îndeplinesce rolul de soră, ca îngrijitóre de bolnavĭ séu copii. Tot-déuna și în tóte împrejurările femeia este în situația de a fi tratată de către bărbat cu venerația cea mai mare. Se înțelege, că adesea e tratată ca un lucru al sĕu, dér acésta numai din brutalitatea inimei séu nepricepere. Copiii tiraniséză adesea pe aceia mai tare, pe carĭ îĭ mai mult îĭ iubesc, fără sĕ-șĭ dea séma de ce. Ei au nevoie de cea mai mare îngrijire și o cer acésta.

Ar trebui din timp sĕ facem atente fetele, că adesea vor fi singure cu gândurile lor și că atuncĭ va trebui sĕ întrebuințeze timpul să se prepare a deveni bărbaților tovarășe egale în forța cugetării și în liniștea senină. Spre acésta nu e nevoie de multă învĕțătură, care pe bărbat adesea îl obosesce numai, fără sĕ-i ofere distracție.

Décă femeia ar sci, câtă putere sfântă îi împrumută a-se gândi în singurătate și a fi pururea amicală, atuncĭ n'ar isbucnĭ atât de des furtunile de prisos, pe carĭ femeile înțelepte și virtuóse le evită. In loc să plângă din gelosie, ar trebui să se caute a fi mai amabile, de cât altele, așa ca bărbatul să ajungă la convingerea, că vatra lui este locul cel mai plăcut din lume.

Firesce, că de năcazurĭ nu-l póte feri ca: miseria, grijile vieții, carĭ îi ajung pe amêndoi de-opotrivă, dér lucrurile micĭ, pe carĭ femeia póte să le birue singură, n'ar trebi să i-le comunice, când vine acasă obosit de muncă. Bărbatul să găséscă acasă vecĭnic seninătate și sĕrbătóre, și acésta ar fi fórte ușor, décă femeia nu s'ar gândi numai la sine, ci ma mult la sfânta ei chemare. Cum-că femeile pot s'o facă acésta, dovadă călugărițele și femeile carĭ duc viĕță călugărescă plină de abnegație. Nu le este permis a vorbi vr'odată despre sine însĕșĭ. De ce nu urméză în tóte împrejurările acéstă regulă înțeléptă? Viéța lor internă nu prea interesézä lumea. Omenii ar vrea să

sunt cincedĭ de anĭ de când esistă *Magyar Társulat* cu propriul sĕu edificiu, în care se află o sală mare festivă, cu scenă, cu club de lectură, cu sală de consultări şi cu bibliotecă.

„Abia se află piesă poporală maghiară care sĕ nu se fi representat aicĭ. In secţia centrală a societăţiĭ ţinem adunările nóstre maĭ marĭ, sĕrbările nóstre. *Aci am sĕrbătorit noi nu de mult pe faţă şi neturburaţi memoria luĭ Ludovic Kossuth.* Cam de cincĭ-ḑecĭ de anĭ esistă biserica evangelică reformată cu *şcóla eĭ maghiară*, pe care Maghiarii au clădit-o împreună, şi *pe turnul căreia* **fâlfăe tricolorul naţional** (maghiar) *alăturĭ de stindardul român cu ocasiunea evenimentelor maĭ însemnate séu a sĕrbătorilor.*

„Maghiarii din Bucurescĭ sunt sunt reuniţi în vre-o *ḑece societăţĭ*, carĭ pe lângă aceea, că sunt instituţiunĭ filantropice *servesc în primul rând ideia naţională maghiară.* **România n'a desfiinţat încă nicĭ o societate.** *nicĭ uneia nu i-a impus limba română ca limbă oficiósă*....

„Nu este prin urmare adevĕrat, că Maghiarii din România sunt asupriţĭ, şi cu tóte acestea este adevĕrat, că jumătate din Maghiarii imigraţĭ sunt pe vecie pierduţĭ pentru patria maghiară, fiind-că s'au desnaţionalisat, şĭ-au pierdut limba maternă, căcĭ eĭ nu maĭ sciu că au fost Maghiarĭ.... Dér óre România este causa acestei pierderĭ triste şi ireparabile? Da, ea a fost causa, însĕ numaĭ causa *materială*, întocmaĭ cum apa este causa la înecarea cuiva. Şi Maghiarii s'au înecat în acest torent mare, în românime".

E de prisos, credem, ca la constatările acestea sĕ maĭ adăogăm şi noi din parte-ne un rînd măcar. Recomandăm totuşĭ cele scrise de fóia maghiară din Bucurescĭ în atenţiunea şoviniştilor maghiarĭ de la noi.

Craiova, 28 Dec. st. v. 1902.

(*Viéţa socială. — Societăţĭ de binefacere. — Mişcarea culturală şi literară.*)

III.

Mişcare literară aicĭ aprópe nu esistă, afară de literatura ḑiaristică. Jurnale avem maĭ multe decât ne trebuesc, maĭ ales jurnale politice. Vorbesc numaĭ de Craiova. Dér jurnalele, şi aicĭ, ca în tótă ţéra, afară de câte-va esceptiunĭ meritorie, fiind productul unei societăţĭ în mare parte corupte şi multe fiind scrise de ómenĭ fără destulă cultură, fac maĭ mult rĕu, decât bine; rĕspândesc neadevĕrurĭ şi minciunĭ, nutresc ura şi desbinarea între partidele politice şi între particularĭ; lipsite de urbanitatea cuvenită, întrebuinţéză adeseorĭ un mod de vorbire îndatinată numaĭ în păturile cele maĭ de jos ale societăţiĭ; şi astfel, în loc de a rĕspunde chemăriĭ lor şi a fi un mijloc de cultură, contribuesc la corupţiunea moravurilor. Şi cu părere de rĕu vĕd, că acest curent nesănĕtos, acéstă lipsă de cumpĕt şi cuviinţă, a început a străbate şi în unele ḑiare române de peste Carpaţĭ, carĭ altfel, scrise de ómenĭ competenţĭ, ar puté servi ca model în multe privinţe ḑiaristiceĭ nóstre de aicĭ.

Afară de jurnale, au apărut de curênd în Craiova două scrierĭ de adevĕrată valóre, de doi publicişti bine-cunoscuţĭ, unul în literatura istorică, altul în cea medicală. D-l Dr. *G. Mileteciu*, medic al ospitiuluĭ de alienaţĭ al bisericeĭ, a publicat o nouă carte, întitulată „Afecţiunile simulate", prelucrată dupa Dr. W. Derblich şi adausă cu multe cunoscinţe câştigate din propia esperienţă, în cursul carierii sale de medic militar şi maĭ pe urmă civil. Pe când lucrarea germană era destinată numaĭ mediculuĭ militar, d-l Dr. Mileteciu a căutat sĕ facă un manual folositor medicului în genere, precum şi magistraţilor şi advocaţilor în studiul cestiunilor de drept.

D-l August *Peşacov*, prin noul sĕu studiu „Schiţe din istoria Craioveĭ", a adus un nou contingent la cunoscinţele şi documentele despre trecutul de mărire al acestuĭ oraş, care a fost capitala banatuluĭ Olteniei şi oraşul natal al luĭ Mihaiŭ Viteazul, care figureză ca ctitor al mănăstirei Bucovĕţ împreună cu doi fiĭ aĭ sĕĭ, Nicolae şi Petraşcu. Acésta se vede — ne spune d-l Peşacov — din inscripţiunea de pe zidul bisericuţei din cătunul Mofleni de pe marginea dincóce a Jiuluĭ, care este o rĕmăşiţă a fosteĭ mănăstirĭ Bucovĕţul, şi cea maĭ veche zidire de pétră înlăuntrul şi în jurul Craioveĭ. Ea ne arată totdeodată, că Mihaiŭ a avut doi băeţĭ, ér nu numaĭ unul, cum se credea până acum.

*

Numele luĭ Mihaiŭ Viteazul ne aduce aminte de istoricul sĕu, de N. Bălcescu. La 16 Noemvrie trecut s'au împlinit anul acesta 50 de anĭ de la mórtea unuia din ceĭ maĭ iubiţĭ scriitorĭ şi ceĭ maĭ marĭ patrioţĭ Românĭ, fără sĕ-şĭ maĭ aducă aminte de el decât fórte puţinĭ din generaţiunea de astăḑĭ. Am cetit numaĭ, că în cercul uneĭ societăţĭ de studenţĭ s'a ţinut la 16 Noemvrie o conferinţă despre N. Bălcescu, ér la 22 Decemvrie s'a făcut în amintirea luĭ o serbare şcolară la gimnasiul din Brăila, care pórtă numele luĭ.

S'au sĕrbătorit numele multor ómenĭ însemnaţĭ din istoria nóstră. S'au ridicat busturĭ unor scriitorĭ, ale căror lucrărĭ nu pot sta alăturea cu ale luĭ Bălcescu; ba unele din ele, scrise sub influenţa tristă a literatureĭ decadente în apusul Europeĭ, sunt fructe încă necópte şi nesănĕtóse.

Intr'o ḑi, sunt acum vre o doi anĭ, mi-se presentă o listă de subscriere pentru un monument luĭ Traian Dimitrescu, din partea unuĭ editor al scrierilor sale. — Imĭ pare rĕu, — i-am rĕspuns, — regret talentul acestuĭ tînĕr poet, care pesimist, însĕ totuşĭ cu mult dor de viéţă a trecut în nirvana înainte de a ne da cele maĭ bune lucrărĭ, de carĭ ar fi fost capabil, ajungĕnd la o deplină desvoltare şi cultură intelectuală. Dér noi avem alţĭ ómenĭ mult maĭ meritoşĭ, la carĭ până acum nu s'a gândit nimenĭ sĕ le ridice alte monumente decât acelea, carĭ şi le-au ridicat eĭ înşişĭ prin operele şi faptele lor.

Traian Dumitrescu era răpit de acel curent literar, produs şi nutrit maĭ ales de socialiştiĭ evreĭ, carĭ consideră ideile de patrie şi naţionalitate ca nisce prejudiţiĭ, ce trebuesc înlăturate cu desĕvĕrşire din calea progresuluĭ şi a înfrăţiriĭ generale. Cu tóte acestea, s'a făcut colectă, s'au ţinut conferinţe, şi aḑĭ el are un frumos bust la mormêntul sĕu din cimitirul „Ungurenĭ".

N. Bălcescu a scris prima istorie a armateĭ române, a studiat şi a publicat cronicele Munteniei, ne-a lăsat istoria Românilor din epoca acelui mare domn, care realizase pe un scurt timp unirea politică a ţĕrilor române; el a fost unul din autorii şi conducĕtorii mişcăriĭ dela 1848; după întrarea Ruşilor şi Turcilor în ţéră a pribegit apoi patru anĭ în esiliu, unde luptând cu lipsa, cu bóla contractată prin multele strapaţe şi cu tot felul de piedecĭ, nu înceta de a lucra ḑiua şi nóptea pentru ridicarea némuluĭ sĕu, pe terenul literatureĭ ca istoric, şi pe terenul politiceĭ ca om de acţiune, stăruind sĕ facă cunoscută causa română cabinetelor europene şi ómenilor influenţĭ din străinătate. El este unul din întemeietoriĭ literatureĭ nóstre şi aĭ Românieĭ de astăḑĭ.

Mistuit de muncă şi de suferinţe, simţind că i-se apropie sfêrşitul, în tómna anuluĭ 1852 Bălcescu se reîntorcea, ca sĕ móră în patria sa. Insĕ guvernul de atuncĭ i-a oprit întrarea în ţéră. Refusându-i-se şi acéstă ultimă mângâiere, el reluă muribund calea durerósă a esiluluĭ şi peste o lună de ḑile s'a stins la Palermo, în Sicilia.

Amicul sĕu intim, V. Alexandri, care l'a vĕḑut şi l'a îmbrăţişat atuncĭ pentru ultima óră în carantina de la Galaţĭ, a scris pe urmă cunoscutul cântec, *Bălcescu murind*, în care, cum ḑice poetul, a tradus în limba armonieĭ cea de pe urmă gândire a mareluĭ martir. Acéstă frumósă elegie, afară de operele luĭ Bălcescu, este până aḑĭ singurul monument ridicat memorieĭ luĭ. In România, unde atâţia strĕinĭ şi-au găsit tot-déuna o generósă ospitalitate, luĭ, celuĭ maĭ nobil şi maĭ devotat din fiiĭ eĭ, nu i-s'a îngăduit nicĭ măcar un trist mormênt. Şi până aḑĭ în acéstă ţéră, pentru a căreia înălţare şi glorie şi-a sacrificat viéţa şi pe care nimenĭ n'a iubit'o ca el, nu se află nicăirĭ măcar o piétră séu o cruce de lemn, care sĕ-ĭ amintéscă numele.

M. Străjan.

„Kulturegylet"-urile şi cestiunea naţionalităţilor.

Un anumit Dr. E. *Nagy* Oliver, membru în direcţiunea „kulturegylet"-uluĭ din Pojun, şĭ-a publicat în broşură „ideile" privitóre la politica de naţionalitate a „kulturegylet"-urilor.

Autorul constată, în primul rênd, că „kulturegylet"-urile nu sunt în stare sĕ ajungă la resultatul, ce se aştéptă de la ele, fiind-că n'au ce le trebue — banĭ destui. „Emke" din Ardeal dispune, ce e drept, de un fond de peste un milion, şi totuşĭ mare ispravă nu face. *Saşii* îşĭ sustin deplina autonomie, formézá aşa ḑicênd stat în stat, ba trimit în dietă chiar deputaţĭ naţionaliştĭ. *Românii* cresc an de an în forţe, au ajuns chiar sĕ strimtoreze şi respingă pe Maghiarĭ la punctele espuse, ér Secuii sĕrăcesc şi emigréză în România şi America. Causa este, că Saşii şi Românii din Ardeal nu stau cu braţele încrucişate, din potrivă se organiséză şi nu lasă sĕ se stingă focul. Rassa maghiară nu e capabilă şi n'are energia suficientă a-şĭ desvolta supremaţia, ea cedéză uşor influenţelor strĕine şi nu numaĭ că nu e în stare a cuceri pe alţiĭ, dér ea însaşĭ se desbracă de obiceiurile naţionale.

Remediul nu-l găsesce autorul, decât în banĭ. De la societate nu speréză mult, ci de la ajutorul bănesc din partea statuluĭ. Sĕ vie adecă statul şi sĕ întărescă prin subvenţie „kulturegylet"-urile. Rassele „strĕine" vor simţi atuncĭ puterea impuitóre a statuluĭ. Reuniunile aceste subvenţionate de către stat, ar avé un rol mare şi ar puté influinţa asupra poporuluĭ. Pe ceĭ carĭ sunt chemaţĭ a conduce poporul şi a-ĭ da direcţia culturală, „kulturegylet"-urile sĕ-ĭ sprijinéscă cu ajutóre în banĭ, căcĭ astfel luptătorii pentru „ideia de stat" ar fi sustraşĭ grijilor materiale şi s'ar dedica misiuneĭ lor. Statul sĕ se îngrijéscă apoi a numi în ţinuturile locuite de naţionalităţĭ notarĭ şi învĕţătorĭ ireproşabili din punct de vedere naţional maghiar etc.

La urmă autórul spune, că nu viséză despre imperialism maghiar, căcĭ se teme că e o fantomă. Dér crede, că statul trebue sĕ premérgă în privinţa acésta cu esemplu, décă e ca pămêntul acesta sĕ fie al Maghiarilor.

„Ideile" d-luĭ de la Pojun sunt gâdilitóre pentru auḑul şoviniştilor. Asta o vedem şi din escerptele ce le fac fóile maghiare din broşura luĭ. El însĕ pretinde lucrurĭ şi mĕsurĭ atât de imposibile, încât numaĭ naiviĭ pot sĕ-l ia în serios.

---

aibă ḑeiţe şi nu femei slabe, carĭ caută a se rĕzima de cineva.

Erórea cea mare este, că femeia, care póte sĕ stea pe propriele sale picióre cât timp este nemăritată, de-odată îi vine în minte, că ar puté sĕ se razime, adecă sĕ renunţe la independenţa sa şi sĕ aştepte totul de la altul, care, în parentes fie ḑis, este o fiinţă tot aşa de păcătósă, ca şi dênsa, dér pe care îl crede a fi un ḑeu, până ce nu-i vine prima desamăgire. Şi nu este nimenĭ altul de vină de acéstă desamăgire, de cât ea însaşĭ. De ce sĕ nu stea şi pe maĭ departe pe propriile eĭ picióre? De ce sĕ se razime, când adesea are maĭ multă forţă spirituală, de cât bărbatul admirat şi adorat? De câte orĭ nu regreţĭ maĭ târḑiu, că te-aĭ plâns într'un cés de slăbiciune, dér nu maĭ poţĭ revoca vorba scăpată! In privinţa acésta bărbaţii au maĭ multă demnitate, de cât femeile. Eĭ se plâng maĭ rar de femeile lor. Eĭ au sentimentul de a păzi căminul de privirile externe şi de a tăinui în faţa lumeĭ desilusiile familiare. Femeia însĕ se plânge şi se tânguesce, ér décă i-se ia bărbatul, cu care nu putea trăi, ajunge la desperare şi pe acelaşĭ bărbat îl presentă acum cu calităţile cele maĭ frumóse. De ce nu ne gândim maĭ des la mórte? Atât de răbdătóre am fi, când am trăi vecinic în grija, că iubitul mâne póte n'ar maĭ fi şi nu i-am puté auḑi glasul, n'am maĭ puté rîde de micile luĭ imperfecţiunĭ şi n'am maĭ puté vedé surîsul luĭ de mulţumire, când i-se arată o mică atenţiune.

Vrednic de adorat este numaĭ ceea ce ne este îndepărtat, de aceea au bărbaţiĭ o aşa profundă veneraţiune pentru mamele lor. Femeile ar puté fi părtaşe de aceeaşĭ veneraţiune, décă ar fi maĭ reservate şi maĭ tainice şi n'ar face din bărbat un ḑeu, ci un prieten, care une orĭ póte sĕ le dea, altă-dată sĕ le céră un sfat.

Firesce că există dificultatea, că aicĭ şi corpul jócă un rol. Dér érăşĭ tot rolul femeiĭ ar fi sĕ facă şi din acésta ceva sacrosanct şi sublim. Femeia îşĭ pierde tótă demnitatea, décă nu păstréză în tóte momentele stăpânirea de sine. Natura rĕsplătesce iubirea mare şi profundă prin copiĭ talentaţĭ şi frumoşĭ. Acésta o sciu toţĭ şi totuşĭ cu o lipsă de consciinţă aduc pe lume nisce copiĭ nenorociţĭ, fiind că au uitat a iubi. La copiĭ nu se prea gândesc şi de cele maĭ multe orĭ nu sunt bine primiţĭ. De ce sĕ căsĕtoresce cineva, décă nu vré sĕ aibă copiĭ? Maĭ bine ar rĕmâné necăsĕtorit.

In căsătorie ceĭ maĭ mulţĭ ómenĭ se simt a avé dreptul, de a se gândi la sine, şi fac omenireĭ mare nedreptate, căcĭ eĭ nu există, de cât pentru a dărui omenireĭ fiinţe maĭ perfecte, maĭ curate, maĭ nobile de cât cum sunt eĭ înşişĭ. Décă am considera căsĕtoria dinainte ca o jertfă sfântă, atuncĭ póte am ajunge maĭ departe, nu ḑic: a fi maĭ fericiţĭ, căcĭ acésta este o altă chestie. Peste tot este o întrebare, décă omul esistă pe pămênt, spre a fi fericit. Şi când considerăm sórtea ómenilor şi suferinţele animalelor nevinovate, vedem că fericirea este maĭ mult de cât îndoielnică şi menirea nóstră pe pămênt apare într'o altă lumină.

Chestia feministă nicĭ n'ar exista, décă căsĕtoria s'ar fi mânuit altfel. *Bărbaţii voiau sĕ aibă servitóre, femeile eroi.* Bărbaţii n'au devenit eroi, ér femeile n'au putut suporta asuprirea, sub care voiau sĕ le ţină bărbaţii.

In serviciul omenireĭ! Acésta ar trebui sĕ fie prima gândire în faţa altaruluĭ în loc sĕ se gândéscă la fericirea reciprocă, ce şĭ-ar puté-o procura. Fericirea séu nefericirea este atât de arare-orĭ în mânile nóstre, căcĭ în cele maĭ multe casurĭ nicĭ ideie nu avem despre sórtea nóstră, nu ne cunóscem nicĭ corpul, nicĭ sufletul propriu, ne cum sĕ le cunóscem pe ale altora şi este în adevĕr fórte greu a ajunge în două-ḑecĭ şi patru de óre la convingerea, că am fost în eróre. Acéstă descoperire este une-orĭ şi ea greşită şi numaĭ cu timpul va fi maĭ bine. Aicĭ trebue sĕ aibă răbdare ambele părţĭ, până ce s'a întărit iubirea în de-ajuns, ca un brad tînĕr, care cresce în umbra răbdăriĭ, până ce va puté suporta furtuna şi arşiţa sórelui.

Multe căsĕtoriĭ naufragiéză din causa povereĭ grijilor, altele din causa urîtuluĭ,

Aniversarea liberării oraşului Niş.

Ţarul şi Regele Serbiei.

La Niş s'a serbat a 25-a aniversare a ocupării acestui oraş de către Sêrbĭ. La banchetul organisat de primărie, primarul Milovanovicĭ a comemorat pe Milan. In rĕspunsul sĕu, Regele a ḑis:

Pentru comemorarea acestei ḑile, Regina şi eu oferim opt-ḑecĭ de mii de francĭ spre a se ridica un spital *nu numai pentru bolnavii din acest pămênt liberat, ci şi pentru Sêrbii de dincolo de hotarele actuale.*

Primul ministru Zinzar *Marcovicĭ* a cetit următórea telegramă a *Ţarului Nicolae*:

„Cu ocasia memorabilei aniversărĭ a liberărei oraşului Niş, unde armele sêrbe s'au acoperit de glorie printr'un strălucit fapt ostăşesc, sunt vesel sĕ esprim Majestăţii Vóstre şi armatei sêrbe urările mele de prosperitate.

„Fie ca armata sêrbă sĕ servéscă *la pacinica desvoltare şi la progresul poporului sêrb, înrudit cu cel rusesc.*“

*

Regele Alesandru a rĕspuns *Ţarului* prin următórea telegramă:

„Adênc emoţionat, trimit Majestăţii Vóstre cea mai caldă mulţumire a mea pentru frumósele urărĭ ce a-ţĭ făcut scumpei mele armate şi poporului meu, asigurându-vĕ de căldurósa mea dorinţă pentru fericirea vóstră şi pentru gloria şi mărirea valorósei vóstre armate şi a poporului vostru.“

SCIRILE ḐILEI.

— 2 (14) Ianuarie

Un nou gravamen-kossuthist. Foile kossuthiste fac mare cas din faptul, că în noul proiect de lege privitor la afacerea pasapórtelor, se dispune printr'un paragraf, ca în Ungaria pasapórtele sĕ se dea în limba maghiară şi francesă, ér în Croaţia în limba *croată* şi francesă. — „Függ. Magyarorszag“ ḑice, că mĕsura acésta este o palmă, ce i-se dă limbei maghiare şi ideii de stat în Croaţia.

Cum ţin Irlandesii întrunirile lor? Se scrie din Dublin: In oraşul North-Galvay, Irlandesii anunţaseră ḑilele acestea un meeting. Poliţia a interḑis ţinerea lui. Intr'aceea sosesce la poliţie un denunţ secret, în care se spunea, că mai multe sute de Irlandezĭ s'au adunat în pădurea situată la o dinstanţă considerabilă de la oraş. Repede încălecară o mulţime de poliţiştĭ şi eşiră în galop la faţa locului. In oraş nu rĕmăsese mai nimenĭ pentru paza ordinei. Ajunşĭ în pădure, poliţiştii au găsit în adevĕr acolo nisce ómenĭ, carĭ la lumina torţelor lucrau la tăiatul lemnelor. Indignaţĭ s'au întors în oraş, unde aflară că în timpul, când alergau prin pădure, meetingul se ţinuse. Consiliul comunal s'a întrunit în şedinţă sĕ vadă, ce e de făcut faţă cu asemenea violare a ordinelor poliţienescĭ. Abia terminase şedinţa, când i-se raportă, că în hotarul oraşului se ţine o altă adunare pe vîrful unei coline. Poliţia călare voia sĕ mérgă repede la faţa locului. Când sĕ trécă înse pe strada ce duce la colină, caii nu mai puteau merge, căcĭ strada era acoperită de nisce cuie ascuţite. Poliţiştii se întorc şi fac un ocol mare, ca sĕ ajungă la faţa locului. Când colo nicĭ vorbă de adunare. In absenţa lor însĕ se ţinuse în oraş meetingul interḑis.

Şcóla „Constantin de Steriu.“ D-l Const. Steriu bancher şi fost consilier comunal, a dăruit comunei Bucurescĭ imobilul d-sale situat în calea 13 Septemvrie Nr. 85, în care este instalată astăḑĭ şcóla comunală de băieţĭ Nr. 28, cu condiţiune ca acéstă şcólă sĕ pórte în viitor numele regretatului d-sale părinte *Constantin de Steriu.* O asemenea faptă se laudă de sine

„Ungaria-mare“. Sub titlul „Nagy-Magyarország“ politicianul Paul Hoitsy a scos de sub tipar o broşură, în care „făcênd conclusiunĭ din istoria trecutului“, arată problemele naţiunei maghiare în viitor. Aceste probleme se resumă după fantasticul politician în cuceririle, ce le vor face Maghiarii în statele balcanice, întinḑênd stăpânirea lor până la marea négră.

La marea négră se opresce fantasticul d-n de Hoitsy; ḑice că mai departe nu vré sĕ cucerescă. Póte la vară, când vor sosi căldurile cele marĭ, va reveni Hoitsy şi luând din nou firul cuceririlor îl va întinde şi mai departe, de pildă până la marea Caspică!...

„Emke.“ Comitetul societăţii culturale maghiare şi-a ţinut în ḑiua de 12 Ianuarie şedinţa ordinară lunară în Clusiŭ sub preşedinţa contelui Béldi Akos. Din raportul cassierului vedem că în luna Decemvrie reverimentul societăţii a fost de 51037 coróne 11 banĭ. Incassărĭ în banĭ gata 44100 corone 06 banĭ. Averea totală 2,842,771 cor. 39 b. — Tot în acéstă şedinţă s'a luat hotărîre, ca sĕ se aşeḑe în cassele „kişdedovului“ întreţinut de „Emke“ în *Blaşiŭ* biblioteca în valóre de 2000 corone, daruită de consiliul general al museelor şi bibliotecilor, precum şi biblioteca poporală a societăţii „Emke.“

Darul unui consul. D-l Louis Dreyfus, consul general al României la Paris, a rugat pe M. S. Regina sĕ priméscă, pentru operile de binefacere de sub înaltul sĕu patronagiu, o sumă de 14 mii lei. 10,000 lei sunt destinaţĭ pentru societatea de binefacere „Regina Elisabeta“; 2000 lei pentru polyclinica „Regina Elisabeta“ şi 2000 lei pentru istitutul de caritate „S-ta Elisabeta“. M. S. Regina a primit aceste sume în ajunul Crăciunului.

Desminţire. Scirea despre divorţul părechei *Lonyai* se desminte. Insuşĭ contele Lonyai a declarat către un corespondent al ḑiarului „Bud. Hirlap“ în Cap St.-Martin, că scirile rĕspândite despre el şi soţia sa, princesa Stefania, sunt svonurĭ lipsite de orĭ-ce temeiŭ.

Pentru „Casa Naţională“. Au mai întrat contribuirĭ de la domnii: Dr. Isidor Pop, advocat (Lugoş) 5 cor. Ion Mihaiu, (Orăştie) 5 cor., B cur Popovicĭ, comerciant (Haţeg) 2 cor., Teodor Dumbrava, proprietar (Budatelek) 2 cor., Petru Ciobotariu, paroch şi Ecaterina Ciobotariu, preoteśă (M.-Reghin) câte 1 cor., Constantin Căciulă, contabil (B.-Huedin) 2 cor., Vasiliu Mica (Someş-Odorheiu) 3 cor., Avram S. Pĕcurariu, paroch (Lancrem) 5 cor., Simion Corvin sen. (Orăştie) 2 cor., Gerasim Grama, căpitan î. p. (Rîuşor) 2 cor., Stefan Popa, paroch (Seleuş) 1 cor., Alexandru Crăciunescu, notar (Soceni) 4 cor., Ioan Gropşan paroch (Cărbunariu) 2 cor., Vasiliu Stefanica, profesor (Beiuş) 2 cor., Nicolae Proştean, advocat (Lugoş) 5 cor., In total *cor. 762.60 — Sibiiu,* 13 Ianuarie 1903. *Dr. C. Diaconovich.*

O comună şvăbéscă contra maghiarisării. In biserica din Berkesd (Torontal) se ţineau până acum predicele alternativ: într'o Duminecă nemţesce, în cealaltă ungaresce. Parochul Desider Rado a vrut sĕ introducă o nouă regulă, anume ca nemţesce sĕ nu se ţină predica, decât la a patra Duminecă. Poporul şvab indignat de acéstă mĕsură, a protestat, aşa că părintele Desider n'a isbutit cu planul sĕu.

Desgheţarea Dunărei. La Galaţĭ starea gheţei de pe Dunăre e aprópe aceeaşĭ. In dreptul docurilor, pe o întindere însemnată, fluviul e liber de gheţurĭ de la un ţĕrm la celălalt. In Brăila exportatorii şi societăţile de asigurare lucréză din rĕsputerĭ pentru salvarea grânelor din şlepurĭ, în vederea unei apropiate desgheţărĭ complecte a Dunărei. Nu numai cerealele şi vasele sunt ameninţate în casul acesta, dér şi ómenii aflaţĭ pe bord. S'au dat ordine ca echipagele sĕ fie gata de plecare şi căpitanii sĕ stea la posturile lor. Telegraful lucréză continuu din causa numĕróselor scirĭ ce se cer agenţiilor fluviale. S'a luat disposiţia, ca sĕ se afişeze tot ce privesce mişcarea gheţei pe Dunăre. In portul Tulcea şi pe tot întinsul secţiei a 6 fluviale de la Ciamurile, Dunărea este liberă. Portul Sulina e de asemenea liber. Din când în când curg acolo sloiurĭ subţirĭ. Din causa sloiurilor de ghiaţă, carĭ au început sĕ curgă în dreptul portului Giurgiu, a fost rupt *cablul telefonic din Dunăre,* care face comunicaţie cu Sofia. S'au luat mĕsurĭ pentru găsirea şi restabilirea cablului.

Avis. Toţĭ Onor. Domnĭ, cărora li-s'a espedat Nr. de probă din revista „Luceafĕrul“, la cas că nu vor s'o aboneze, sunt rugaţĭ sĕ ni-l retrimită — pentru incunjurarea dificultăţilor administrative, — la cas contrar sĕ vor considera ca abonaţĭ. *Administraţia „Luceafĕrul“.*

In magazinul de încălţăminte I. Sabadeanu *Braşov, Strada Porţii* **Nr. 10** care de 34 anĭ se bucură de un *renume bun* şi care posede un mare sortiment (alegere) de încălţăminte solidă şi modernă, de tóte soiurile pentru domnĭ, dame şi copii, de iérnă şi de vara, se póte procura încălţămintea cu *preţurĭ reduse, fórte ieftin,* gata precum şi după mĕsură. Pentru soliditate garantéză firma.

Scirĭ locale.

Petrecerea reuniunei femeilor pentru ajutorarea vĕduvelor sĕrace din Braşov şi Săcele s'a ţinut în séra de 31 Decemv. v. în sala Redutei. Un public distins şi-a dat întêlnire la acéstă petrecere. In faţa scenei se afla o tribună, pe care ocupa loc presidenta dómna Bălaşa *Blebea* încunjurată de damele din comitet. Era de faţă fişpanul d-l conte Ştefan *Lazar* cu dómna, generalul *Tappeiner*, primarul *Hiemesch* şi numeroşi representanţĭ ai corpului ofiţeresc, mai ales din cavalerie. Animaţia a fost mare şi s'a dansat cu multă vioiciune până în spre dimineţă. Óspeţii, carĭ nu mai vĕḑuseră „Romana“, urmăriau cu atenţiune acest interesant şi frumos dans naţional. Balconul era ticsit de public. Musica militară, care a cântat dansurile cu multă precisiune, era plasată pe podiul din balcon.

Pentru protopropiatul Braşovului, până la pronunţarea consistoriului archidiecesan asupra actului de alegere, sĕvêrşit deja pentru postul vacant de protopresbiter al Braşovului, a fost numit cu ḑiua de 1 Ianuarie 1903 administrator protopresbiteral părintele Vasile *Voina.*

Nou district de gendarmerie. Ministrul-president Szell a declarat în dietă, că noul district de gendarmerie nu se va înfiinţa în Sibiiu sĕu Târgu-Mureşului, ci în Braşov.

Rĕscumpĕrare de felicitărĭ. Următorii domnĭ şi-au rĕscumpĕrat felicitările de anul nou, contribuind pentru „Fondul internatului proiectat pe séma copiilor orfanĭ din Scheiŭ“, şi anume: I. Petric, prot. 2 cor., V. Voina, prot. 2 cor., Dr. V. Saftu, paroch, 3 cor., A. Vlaicu, dir. 5 cor., St. Stinghe, prof. 5 cor., şi Dr. Sterie Stinghe profesor 5 cor. G. Navrea epitrop, 2 cor., Dr. C. Lacea, prof. 2 cor., I. Pricu, prof. 2 cor., M. Navrea, profesor, 2 cor., Dr. I. Fruma, cand. de adv. 2 cor., Fl. Pernea, zaraf, 1 cor., Const. Voicu, zaraf, 1 cor., I. Ardeleanu, proprietar, 1 cor. Priméscă marinimoşii donatorĭ sincera nóstră mulţumită. Braşov, 31 Decemvrie 1902.—*Comitetul parochial de la Bis. Sf. Nicolae.*

Procesul Maurer-Hargitai se va pertracta mâne în 16 Ianuarie.

Dela magistratul oraşului. Conform publicaţiunei magistratului nr. 17652 1902 de la 27 Noemvrie a. tr. proprietarii de cai, măgarĭ şi catîrĭ sunt obligaţĭ a anunţa numĕrul acestor animale în localul recensĕmêntului militar Str. Porţii de jos nr. 63 în ḑilele de la 20 până la 31 Ianuarie.

Concert. Musica comunală va da Duminecă în 18 Ianuarie un concert în sala hotelului Europa.

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 14 Ianuarie. Ferdinand Szederkényi a interpelat adĭ în dietă pe ministrul-president Szell cu privire la ḑiarele din provincie, carĭ se vênd c'un creiţar. Ministrul Szell a rĕspuns, că deşi e amicul libertăţii pressei, recunósce şi el, că ḑiarele carĭ se vênd c'un creiţar, trebue sĕ fie restrînse. Se va ocupa cu afacerea.

Belgrad, 14 Ianuarie. Cu ocasia banchetului ce s'a dat din incidentul aniversării 25-a a oraşului Niş, regele Alesandru a ţinut un toast în care a ḑis, că speră, ca cu ajutorul Rusiei şi Austro-Ungariei Serbia sĕ înainteze până la Üsküb.

Sofia, 14 Ianuarie. Agentul diplomatic al Bulgariei în Petersburg a comunicat ministrului-president Danew, că contele Lamsdorff a raportat amĕnunţit Ţarului despre călĕtoria sa şi că în curênd va urma resolvirea cestiunei Orientului european.

Sosiţĭ în Braşov.

Pe ḑiua de 13 şi 14 Ianuarie n.

Pomul verde: Heller, Pesta; Klein, Gyulafalva; Gross, Pesta.

Europa: Fridric, Siagler, Făgăraş; Catzica, Brăila; Altenburg, Berlin; Wohlgemuth, Kornstein, Viena; Veszpremi, Czövek, Csehi Hermann, Huberth, Böhm, Pesta.

Bucuresci: Venetianer, Kőzéplak; Hotelmann, Pesta; Epstein, Clusiŭ; Müller, Pesta; Fleissig, Făgăraş; Topolsky, Bucuresci; Kovács, Pesta; Corbu Ionescu, Bratocea; Glück, Pesta.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**

Redactor responsabil: **Traian H. Pop.**

érăşi altele din causa unui cusur neinsemnat, care i-se pare celuilalt insuportabil şi despre care îşĭ închipue, că ar fi uşor de combătut. Şi greşéla acésta fusese considerată în familie drept calitate şi pe urmă se vede cu mirare, că acéstă calitate displace în alte cercurĭ. Ne simţim atât de streinĭ în faţa tradiţiunilor nóstre, a datinilor, cugetărilor şi obicinuinţelor. Unul n'a vĕḑut încă mórtea, celălalt a crescut lângă paturile bolnavilor şi a plâns la sicriul multor iubiţĭ. Acestea îngreunéză înţelegerea fórte mult. Unul vine dintr'o provincie, unde se rîde şi se fac multe glume, celălalt n'are simţ pentru glumă. Unuia îĭ place sĕ ducă la biserică, celuilalt îĭ place mai mult pădurea sĕu odaia sa, unde se îndeletnicesce cu munca. Nicĭ nu mai vorbim de diferenţele adêncĭ în educaţia copiilor. Faţă cu acestea nu poţĭ opune de cât răbdarea şi érăşĭ răbdarea. Astfel vom pute eşi biruitorĭ din cele mai grele probleme.

g....

Dela „Tipografia A. Mureşianu" din Braşov,

se pot procura următórele cărţi:

(La cărţile aicĭ înşirate este a se mai adauge lângă portul postal arĕtat, încă 2) banĭ pentru r-omandaţie.)

Scrierĭ literare pentru popor.

„Caractere morale, esemple şi sentinţe uclese din istoriile şi literaturile popórelor vechĭ şi moderne" de *Ioan Popea* Preţul cor. 2.50 (cu posta cor. 2.70.) Pentru România 3 Lei, la care este a se adauge şi portul postal.

***Novele** de Sienkiewicz*: „Natură şi vieţă". „Sluga vechĕ" şi „Ianco musicantul." Traducere de *I. C. Panţu*; o broşură de 192 pag. Preţul 80 banĭ + 5 banĭ porto.

I. C. Panţu: „In plasă". „In Baltă". „Cale grea". „La Coşe". „La cârcuma lui Tiriplic." ***Schiţe din viéţa dela ţéră.*** O broşură de 112 pag. cu preţul 40 banĭ (+ 5 banĭ porto.)

I. C. Panţu: *„La têrg"*, povestire din viéţa unui ţĕran O broşură din 32 pag. cu preţul 16 banĭ + 3 banĭ porto.

Românii Secelenĭ. Causele decadenţelor economice şi mijlócele de îndreptarei. Disertaţiune de Ioan I. Lăpădat. 30 bani plus 5 banĭ porto.

Trilby, roman în românesce de Afin dela Tuscia. Preţul 2 cor plus 20 banĭ porto.

„Castelul din Carpaţĭ", roman din viéţa poporului român din Ardeal, de Jules *Verne*, tradus de d-l Dr. Victor *Onişor* cu o prefaţă de Dr. Eliă *Dăianu*. O carte forte interesantă, care n'ar trebui sĕ lipséscă de pe masa nicĭ unui Român. — Esemplarul broşat edit. poporală *1 cor. 60*, broşat edit. de lux *2 cor 40* (plus 10 b. porto), legat *4 cor.* (plus 20 b. porto).

Dietetica poporală, scrisă cu deosebită consideraţiune la modul de veţuire a ţeranului român, de *Simeon Stoica*, medic pensionat. Conţine vre o 25 figurĭ în text. Se vinde acum în loc de cor. 1.60 cu 1 cor. + 10 b. porto)

Călindarul Plugariului.

A apărut şi se póte procura de la tipografia *A. Mureşianu* — Braşov, „**Călindarul Plugariului**". Preţul, cu porto, **25 cr.** (50 banĭ).

Acest călindar, care apare acum în anul XI, cuprinde în afară de datele obicinuite calendaristice, geneologia domnitorilor din Europa, taxele telegramelor şi cele poştale, scala timbrelor, Mĕsurile, tîrgurile din Ardeal şi Ungaria şi lista advocaţilor românĭ.

In *partea literară* vedem portretul bine reuşit al repausatului episcop *Mihail Pavel* cu o biografie, de Augustin Paul, Rugăciune (poesie) de M. Eminescu, Restignirea lui Isus, de Sinkiewitz (un admirabil fragment din romanul „Sĕ-l urmăm"). Călugărenii (poesie) de C. Sandu, Cincĭ într'o păstaie (poveste de Andersen), Luléua lui moş Radu, Legenda pămêntului şi a muncii, de Dim. Dan, „Ăl mai tare om din lume" (poesie în dialect bănăţenesc) de regretatul tînĕr poet Victor Vlad Delamarina.

Partea economică este şi în acest an bine representată prin următórele articole: „Duşmanii economiei" de Ioan Georgescu; „Plantarea pomilor" de A. Boldor, „Causele de ce sĕmĕnăturile sunt rele" de N. H. Vechiulescu, „Insecte stricăciόse pomilor şi viilor", „Ce plătesce banul şi cum îl cruţăm noi?"

După partea economică urméză pe mai multe paginĭ diferite *„poveţe"*, apoi „Diverse" şi în fine „Anecdote şi Glume".

Ca adaos sunt şi anul acesta o mulţime de anunţurĭ.

Cugete şi consideraţiunĭ din esperienţa vieţii lui Arghirobarb. Conţine 170 de sfaturĭ înţelepte, scóse din păţania vieţii. Preţul 20 b. (cu posta 24 b.

Cursul la bursa din Viena.

Din 14 Ianuarie n. 1903.

Renta ung. de aur 4%	120 95
Renta de corόne ung. 4% . . .	98 95
Impr. căil. fer. ung. în aur $4^1/_2$% .	92.70
Impr. căil. fer. ung. în argint $4^1/_2$%.	98.80
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	98.80
Bonurĭ rurale ungare 4%	202 —
Bonurĭ rurale croate-slavone . . .	159.—
Impr. ung. cu premii	100 95
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin .	159.25
Renta de argint austr.	100.95
Renta de hârtie austr.	101.—
Renta de aur austr.	121 05
Losurĭ din 1860.	154 50
Acţii de-ale Băncei austro-ungară .	15.55
Acţii de-ale Băncei ung. de credit.	730.50
Acţii de-ale Băncei austr. de credit	688 25
Napoleondorĭ	19.06
Mărcĭ imperiale germane . . .	117.12½
London vista	239.90
Paris vista	95 47½
Rente austr. 4% de corόne . .	100.95
Note italiene	95.35

Cursul pieţei Braşov.

Din 15 Ianuarie n 1903.

Bancnot rom.	Cump. 18.80		Vênd.	18.84
Argint român.	„	18.6)	„	18.76
Napoleond'orĭ.	„	19.04	„	19.07
Galbenĭ	„	11.20	„	11.30
Mărcĭ germane	„	116.90	„	117.02
Scris fonc.Albina 5%		101.—	„	102 —

Sz. 9930—1902.
tlkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A brassói kir. törvényszék, mint telekkonyvi hatóság, közhirré teszi, hogy Garoiu Miklós, ügyvéd zernesti lakos végrehajtatónak Sdrailla György lui Juon süket és Sdrailla Niculae lui Juon végrehajtást szenvedő elleni 60 kor. 10 fil. tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék (a zernesti kir. járásbiróság területén) levő az almás-mezői 84 sz. tljkvben foglalt 129, 130 hrsz. egész ingatlanra 320 koronában, a 1368, 1369, 1370, 1379, 1380, 1381, 1382, hrsz. a. foglalt egy tlkvi jószág-testet képező ingatlanből a B. 9. 11 és 12 sz. alatt bejegyzett Sdrailla György süket és Sdrailla Niculae alpereseket megillető $^6/_8$-ad részre 467 korona 22 fillérben az árverést ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1903 évi február hó 10-ik napján delelőtt 9 órakor**, Almás-mező község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX t. cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Brassó, 1902 évi szeptember hó 11-ik napján.

A brassói kir tör. szék, mint tlkönyvi hatóság.

Kovács,
e. biró.

1—1.(807)

Plecarea şi sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Braşov.

Valabil din 1 Octob. st. n. 1902.

Plecarea trenurilor din Braşov.

Dela Braşov la Budapesta:

I. Trenul mixt la óra 5·20 min. dimin.
II. Tr. accel. (peste Cluşiu) la ó. 2·45 m. p. m.
III. Trenul de pers. la óra 8·13 min séra.
IV. Tr. acc. la órele 6·45 m. dimin.

Dela Braşov la Bucurescĭ:

I. Trenul de persóne la óra 3·55 m. dim.
II. Tren accel. la órele 6·55 m. dim.
III. Trenul mixt la órele 11·40 a. m.
IV. Trenul accel. la óra 2·19 min. p. m. (ce vine pe la Cluşiu).

Dela Braşov la Kezdi-Oşorheiu:

I. Trenul de pers. la óra 5.19 min. dim. (are legătură cu Tuşnad la óra 9.18, cu Ciuc) Szereda, la óra 10.46 min. a. m.
II. Trenul mixt la óra 8·50 min. a. m.
III. Trenul de per. la óra 3·15 m. p. m.

Dela Braşov la Zĕrnescĭ (gar. Bartolomeiu

I. Trenul mixt la óra 9·2 min a. m.
II. Trenul mixt la óra 5·26 min. p. m.

Dela Braşov la Ciuc-Gyimes:

I. Trenul de pers. la óra 5·19 min. dim.
II. Trenul mixt la óre 8·50 mim. a. m.
III. Trenul de pers. la óra 3·15 min. p. m. (are legătură cu linia Tuşnad-Ciuc-Gyimes.

Sosirea trenurilor în Braşov:

Dela Budapesta la Braşov:

I. Tren accel. la órele 10·4 m. séra.
II. Trenul de persóne la óra 7·50 dim.
III. Tr. accel. peste Cluşiŭ la ó. 2·9 m. p. m.
IV. Trenul mixt la óra 9·27 min. séra.

Dela Bucurescĭ la Braşov:

I. Trenul accel. la óra 2.18 min. p. m.
II. Trenul mixt. la óra 9·23 min. p. m.
III. Trenul pers., la óra 5.— m. p. m.
IV. Tren. de pers. la óra 7·55 min. dim. (care circulă numai Vinerea dela Predeal .

Dela Kezdi-Oşorheiu la Braşov:

I. Trenul de persóne la óre 8 25 m. dim. (are legătură cu St.-Georgĭu, Ciuc-Sereda óra 8·20
II. Trenul de pers. la óra 1·53 m. p. m. (are leg. dela Ciuc-Gyimes la 5.17 dim.)
III. Trenul mixt, la óra 6·50 m. séra (are legătură dela Palanca la 8.54 dim.)

Dela Zĕrnescĭ la Braşov (gar. Bartolomeiu.)

I. Trenul mixt la óra 7·02 min. dim.
II. Trenul mixt la óra 1·12 min. p. m.

Dela Ciuc-Ghimes la Braşov:

I. Trenul de pers. la óra 8·25 m. dim.
II. Trenul de pers. la óra 1·53 m. p. m.
III. Trenul mixt la óra 6·50 min. séra. (Are legătură cu Tuşnad-Diuc-Gyimes.

1120—1902
végrh szám.

ARVERÉSI HIRDETMÉNY.

Alulirt birósági végrehajtó az 1881. évi LX t.-cz. 102. § sa értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a brassói kir. törvényszék 1902. 10464 polg. számu végzése következtében Puscariu József ügyvéd által képviselt „Albina" takpénzt. intézet javára Rozsondai József ellen 720 kor. s jár. erejéig 1902 évi November hó 22-én foganatositott kielégitési végrehajtás utján lefoglalt és 997 kor. becsült következő ingóságok u. m.: házi butorok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a brassói kir. jbiróság 1902-ik évi V 1718/2 számu végzése folytán 720 kor. tőkekövetelés, ennek 1902 évi auguszt. hó 4 napjától járó 6% kamatai, ⅓% váltó-dij és eddig összesen 125 kor. 15 fillérben biróilag már megállapitott költségek erejéig Krizba községben az alperes lakásán leendő eszközlésére **1903 évi Január hó 24-dik napjának delutáni 3 órája** határidőül kitüzetik, és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §§ ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet igérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégitési jogot nyertek volna, jelen árverés az 1881 évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Brassóban, 1903 évi Január hó 8 ik napján.

Tankó János,
kir. bir. végrehajtó.

1—1.(806)

A V I S.

Prenumeraţiile la **„Gazeta Transilvaniei"** se pot face şi reinoi orĭ şi când la 1-ma şi 15 a fie-cărei lunĭ.

Domnii abonenţĭ sĕ binevoiască a arăta în deosebĭ, când voiesc ca espedarea sĕ li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonéză din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămurit şi sĕ arete şi posta ultimă.

Administrat. „Gaz. Trans".